

396.

Na osnovu člana 18 stav 5 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list CG", broj 75/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽOJ SADRŽINI ELABORATA O PROCJENI
UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliža sadržina elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: elaborat).

Sadržaj elaborata

Član 2

Elaborat sadrži:

- 1) opšte informacije o nosiocu projekta;
- 2) opis lokacije;
- 3) opis projekta;
- 4) izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine koji se izrađuje za projekte u oblastima zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, turizmu i složene inženjerske objekte, a za ostale projekte u skladu sa odlukom nadležnog organa;
- 5) opis mogućih alternativa;
- 6) opis segmenata životne sredine;
- 7) opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu;
- 8) opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu;
- 9) program praćenja uticaja na životnu sredinu;
- 10) netehnički rezime informacija iz tač. 2 do 7 ovog stava;
- 11) podatke o mogućim poteškoćama na koje je naišao nosilac projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije;
- 12) rezultate sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima;
- 13) dodatne informacije i karakteristike projekta za određivanje obima i sadržaja elaborata; i
- 14) izvore podataka.

Opšte informacije o nosiocu projekta

Član 3

Opšte informacije sadrže:

- 1) podatke o nosiocu projekta (naziv pravnog lica/preduzetnika, ime i prezime odgovornog lica, adresa, registracioni/lični broj, brojeve telefona, fax-a i e-mail adresu);
- 2) glavne podatke o projektu (pun i skraćeni naziv, lokacija, adresa);
- 3) podatke o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata (izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata za obavljanje djelatnosti projektovanja i inženjeringa, izrade studija

i analiza, rješenje o formiranju multidisciplinarnog tima, dokaz da lica koja čine multidisciplinarni tim ispunjavaju propisane uslove).

Opis lokacije

Član 4

Podaci o lokaciji na kojoj se planira realizacija projekta odnose se na mikro-lokaciju i makro-lokaciju i obuhvataju:

1) kopiju plana katastarskih parcela na kojima se planira izvodjenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaja;

2) podatke o potrebnoj površini zemljišta u m², za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i o površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju;

3) prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena;

4) podatke o izvoru vodosnabdijevanja (udaljenost, kapacitet, ugroženost, zone sanitarne zaštite) i osnovnim hidrološkim karakteristikama;

5) prikaz klimatskih karakteristika sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima;

6) podatke o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti, kvalitetu i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela;

7) prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na: močvarna područja, obalna područja, ušća rijeka, površinske vode, poljoprivredna zemljišta, priobalne zone i morska sredina, planinske i šumske oblasti, zaštićena područja, područja obuhvaćena mrežom Natura 2000, područja na kojima ranije nisu bili zadovoljeni standardi kvaliteta životne sredine ili za koje se smatra da nijesu zadovoljeni, a relevantni su za projekat, gusto naseljene oblasti, predjeli i područja od istorijske, kulturne ili arheološke važnosti;

8) opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa;

9) pregled osnovnih karakteristika predjela;

10) pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine;

11) podatke o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat;

12) podatke o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture.

U zavisnosti od karakteristika područja, opis lokacije sadrži i podatke o: drugim zaštićenim područjima, područjima predviđenim za naučna istraživanja, arheološkim nalazištima, posebno osjetljivim područjima, područjima posebne namjene i slično.

Opis projekta

Član 5

Opis projekta sadrži:

1) opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, i gdje je potrebno, neophodne radove uklanjanja i uslove korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja projekta,

uključujući: prateću infrastrukturu, organizaciju proizvodnje, organizaciju transporta, broj i strukturu zaposlenih;

2) opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta (površina potrebnog zemljišta, tehnologija gradjenja, organizacija unutrašnjeg transporta, primjena mehanizacije, opreme i sredstava, dinamika realizacije pojedinih faza, korišćenje vode, energije, sirovina, stvaranje otpada, emisije opasnih, štetnih, otrovnih ili neprijatnih mirisa u vazduh, povećanje buke, vibracija);

3) opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet);

4) detaljan opis planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda;

5) prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija;

6) prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta;

7) prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i slično) svih vrsta otpadnih materija.

Ako se radi o projektu koji ima ograničeno vrijeme trajanja predlaže se način njegovog uklanjanja i dovođenja lokacije u prvobitno stanje.

Izveštaj o postojećem stanju segmenata životne sredine

Član 6

Izveštaj o postojećem stanju segmenata životne sredine sadrži opis postojećeg stanja segmenata životne sredine i prikaz vjerovatnih promjena stanja životne sredine ukoliko se projekat ne realizuje, na osnovu dostupnih podataka iz oblasti životne sredine i naučnih saznanja.

Opis mogućih alternativa

Član 7

Opis mogućih alternativa sadrži pregled i opis alternativa, koje se odnose na nacrt projekta, tehnologiju, lokaciju, veličinu i obim projekta koje je nosilac projekta analizirao, a koje su relevantne za predloženi projekat i njegove posebne karakteristike.

Opis mogućih alternativa iz stava 1 ovog člana sadrži i opis glavnih razloga za izbor određenog rješenja i uticaj na životnu sredinu u pogledu izbora, a odnose se na:

- 1) lokaciju ili trasu;
- 2) uticaje na segmente životne sredine i zdravlje ljudi;
- 3) proizvodne procese ili tehnologiju;
- 4) metode rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta;
- 5) planove lokacija i nacрте projekta;
- 6) vrstu i izbor materijala za izvođenje projekta;
- 7) vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta;
- 8) datum početka i završetka izvođenja;

- 9) veličinu lokacije ili objekta;
- 10) obim proizvodnje;
- 11) kontrolu zagađenja;
- 12) uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korišćenje i konačno odlaganje;
- 13) uređenje pristupa projektu i saobraćajnim putevima;
- 14) odgovornost i proceduru za upravljanje životnom sredinom;
- 15) obuke;
- 16) monitoring;
- 17) planove za vanredne situacije; i
- 18) uklanjanje projekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje (za privremene projekte).

Opis segmenata životne sredine

Član 8

Opis segmenata životne sredine sadrži opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu za koje postoji mogućnost da budu značajno izloženi riziku usljed realizacije projekta, uključujući sljedeće faktore:

- 1) stanovništvo (naseljenost i koncentracija);
- 2) zdravlje ljudi;
- 3) biodiverzitet (flora i fauna), posebno podatke o rijetkim i zaštićenim vrstama;
- 4) zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike);
- 5) tlo (organske materije, erozija, zbijenost, zatvaranje tla);
- 6) vodu (hidromorfološke promjene, količinu i kvalitet sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda);
- 7) vazduh (kvalitet vazduha);
- 8) klimu (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju);
- 9) materijalna dobra i postojeće objekte;
- 10) kulturno nasljeđe-nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte;
- 11) predio i topografiju;
- 12) izgrađenost prostora lokacije i njenu okolinu.

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu

Član 9

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu sadrži kvalitativni i kvantitativni prikaz mogućih promjena u životnoj sredini za vrijeme izvođenja projekta, u toku redovnog rada i za slučaj udesa ili velikih nesreća, kao i procjenu da li su promjene privremenog ili trajnog karaktera.

Opis iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) kvalitet vazduha:
 - a) nivo i koncentracija emisija zagađujućih materija u vazduhu i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima,
 - b) uticaj projekta na klimu (vrsta i obim emisija gasova sa efektom staklene bašte) i osjetljivost projekta na klimatske promjene,

c) mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha;

2) kvalitet voda:

a) uticaj zagađujućih materija na kvalitet površinskih i podzemnih voda i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima,

b) mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda;

3) zemljište:

a) fizički uticaj (promjena lokalne topografije, erozija tla, klizanje zemljišta i slično),

b) uticaj emisije zagađujućih materija na lokaciji planiranog projekta i na okolno zemljište i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima,

c) uticaj na korišćenje zemljišta i prirodnih bogastava,

d) količina i kvalitet izgubljenog poljoprivrednog zemljišta,

e) blokiranje mineralnih bogastava,

f) odlaganje otpada;

4) lokalno stanovništvo:

a) promjene u broju i strukturi stanovništva i u vezi sa tim mogući uticaji na životnu sredinu (naseljenost, koncentracija i migracije),

b) vizuelni uticaji,

c) uticaji emisije zagađujućih materija, buke, vibracija, toplote i svih vidova zračenja na zdravlje ljudi;

5) ekosisteme i geologiju:

a) gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa,

b) gubitak i oštećenje geoloških, paleontoloških i geomorfoloških osobina;

6) namjenu i korišćenje površina:

a) izgrađene i neizgrađene površine,

b) upotrebu poljoprivrednog zemljišta i slično;

7) komunalnu infrastrukturu:

a) saobraćaj,

b) vodosnadbijevanje,

c) energetiku,

d) odvođenje otpadnih voda,

e) stvaranje otpada i slično;

8) zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu, karakteristike pejzaža i slično.

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu, sadrži i informacije koje su posljedica:

a) građenja i korišćenja projekta, uključujući radove uklanjanja, gdje je to relevantno;

b) kumulativnog uticaja sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata, uzimajući u obzir sve postojeće probleme u životnoj sredini, koji se odnose na područja od posebnog značaja u pogledu životne sredine na koje će projekat vjerovatno uticati ili na korišćenje prirodnih resursa;

c) korišćenih tehnologija i supstanci.

Opis mogućih značajnih uticaja na faktore iz člana 8 ovog pravilnika, obuhvata i opis metoda predviđanja ili dokaza koji se koriste za utvrđivanje i procjenu značajnih efekata na životnu sredinu, kao direktne i sve indirektne, sekundarne, kumulativne, prekogranične, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, trajne i privremene, pozitivne i negativne uticaje projekta.

Pri izradi opisa mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu uzimaju se u obzir ciljevi zaštite životne sredine koji su relevantni za taj projekat.

Opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu

Član 10

Opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu, sadrži mjere koje će se preduzeti u cilju sprečavanja, smanjenja, otklanjanja, izbjegavanja ili ako je moguće neutralisanja značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, koje uključuju:

- 1) mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokove za njihovo sprovođenje;
- 2) mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa ili velikih nesreća;
- 3) planove i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i slično);
- 4) druge mjere koje mogu uticati na sprečavanje, smanjenje ili neutralisanje štetnih uticaja na životnu sredinu.

Mjere iz stava 1 tačka 2 ovog člana sadrže i prikaz opasnih materija, njihovih količina i karakteristika.

Program praćenja uticaja na životnu sredinu

Član 11

Program praćenja uticaja na životnu sredinu sadrži opis svih predloženih mjera praćenja stanja životne sredine za vrijeme i nakon realizacije projekta, a naročito:

- 1) prikaz stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokacijama na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu;
- 2) parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu;
- 3) mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara;
- 4) sadržaj i dinamiku dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima;
- 5) obavezu obavještanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja;
- 6) prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu, gdje je to relevantno.

Netehnički rezime informacija

Član 12

Netehnički rezime informacija sadrži rezime elaborata na način razumljiv javnosti.

Podaci o mogućim poteškoćama

Član 13

Podaci o mogućim poteškoćama na koje je naišao nosilac projekta projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije odnose se na poteškoće i osnovne nejasnoće na koje je nosilac projekta naišao prilikom prikupljanja potrebnih informacija, kao što su nedostatak tehničke dokumentacije ili nedostatak stručnog znanja ili nemogućnosti da se pribave određeni podaci, informacije i slično.

Rezultati sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu

Član 14

Rezultati sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima sadrže opis očekivanih, značajnih štetnih uticaja projekta na životnu sredinu koji proizlaze iz podložnosti projekta na rizike od velikih nesreća i/ili udesa, kao i informacije o procjenama rizika i drugim procjenama dobijenim u skladu sa posebnim propisima i procjenom uticaja na životnu sredinu, a po potrebi, sadrži i mjere predviđene za sprečavanje ili ublažavanje značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, kao i mjere pripravnosti i mjere koje će se preduzeti u slučaju velikih nesreća i/ili udesa.

Dodatne informacije i karakteristike projekta

Član 15

Dodatne informacije i karakteristike projekta sadrže podatke od značaja za određivanje obima i sadržaja elaborata.

Izvori podataka

Član 16

Izvori podataka sadrže referenti popis u kojem se navode izvori podataka korišćeni za opise i procjene date u elaboratu.

Prestanak važenja

Član 17

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list CG", broj 14/07).

Stupanje na snagu

Član 18

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 112-23/113

Podgorica, 18. marta 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.